

TÜRKMENİSTAN

ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM	6
3. DIŞ TİCARET	8
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	11
5. TÜRKİYE ile TİCARET	12
EKLER:.....	14

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Türkmenistan Cumhuriyeti
Yönetim Biçimi	Cumhuriyet
Resmi Dili	Türkmençe (Resmi dil), Rusça, Özbekçe
Başkent	Aşkabat
Yüzölçümü	488 100 km ²
Nüfus	6,67 milyon
Dini Yapı	Müslüman %89, Ortodoks %9, Diğer %2
Büyük Kentler	Aşkabat, Türkmenabat, Daşoğuz
Devlet Başkanı	Serdar Berdumammedov
Para Birimi	Manat

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

Birleşmiş Milletler, İslam İşbirliği Teşkilatı, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı, Bağımsız Devletler Topluluğu, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, NATO Avrupa Atlantik Ortaklık Konseyi, NATO Barış için Ortaklık Programı, IMF, Dünya Bankası, Asya Kalkınma Bankası, İslam Kalkınma Bankası, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası, Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü, Uluslararası Denizcilik Örgütü, UNESCO, Dünya Sağlık Örgütü, Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü, Dünya Meteoroloji Örgütü, Dünya Sendikalar Federasyonu, Uluslararası Çalışma Örgütü, Dünya Gümrük Örgütü, Asya Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu, BM Gıda ve Tarım Örgütü, Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası, INTELSAT, Interpol, Uluslararası Standartlar Teşkilatı, BM Sınai Kalkınma Örgütü, BM Ticaret ve Kalkınma Konferansı, BM Dünya Turizm Örgütü, Uluslararası Telekomünikasyon Birliği, Evrensel Posta Birliği

Coğrafi Konum

Türkmenistan Cumhuriyeti Orta Asya'nın güneyinde, Hazar Denizi kıyısında yer almakta olup kuzeydoğusunda Özbekistan, kuzeybatısında Kazakistan, güneyinde İran ve güneydoğusunda Afganistan ile komşudur. 488 100 km'lik yüzölçümü ile bağımsız devletler topluluğunun en büyük dördüncü devletidir. Kara Kum çölü ülkenin %80'ini kapsamaktadır.

Ülkenin başlıca üç nehri Ceyhun (Amudarya, 2 620 km), Tejen (1 150 km) ve Murgab (978 km) dır. Karakum kanalı 1 100 km uzunluğuyla tarım sektörü açısından hayati rol oynamaktadır. Nüfusun yarısı da kanal kıyısında yoğunlaşmıştır

Başkent Aşkabat'ın da bulunduğu güney bölgesi deprem kuşağında yer almaktadır ve en son büyük deprem şehrin tamamının yok olmasına neden olan 1948 yılındaki 8 şiddetindeki depremdir.

Başlıca şehirler başkent Aşkabat, Türkmenabat ve Daşoğuz'dur.

Siyasi ve İdari Yapı

Türkmenistan Başkanlık sistemi ile yönetilen bağımsız ve tarafsız bir ülke olup, Devlet Başkanı Gurbanguly Berdimuhammedov'dur. Aralık 1999'da düzenlenen Halk Maslahatı'nda ebedi devlet başkanı seçilen Saparmurat (Niyazov) Türkmenbaşı'nın Aralık 2006'daki vefatından sonra 11 Şubat 2007 tarihinde yapılan seçimde %89 oy alan Berdimuhammedov 5 yıllığına Devlet Başkanı seçilmiştir. 2012 yılı şubat ayında yenilenen seçimlerde ise Devlet Başkanı Berdimuhammedov oy oranını arttırarak %97 oyla 2. kere seçilmiştir. Şubat 2017 cumhurbaşkanlığı seçimlerinde oyların %97,69'uyla üçüncü bir dönem için tekrar seçilmiş olup görevine devam etmektedir. Türkmenistan Meclisi'nde seçimle belirlenmiş 125 üye görev yapmaktadır. Meclis üyeleri 5 yılda bir yapılan seçimlerle yenilenmektedir. Devlet üst yönetim organizasyonunda Bakanlar Kurulu üyesi ve Bakan olarak görev yapan 9 Devlet Başkanı Yardımcısı, 23 Bakan, 5 Bakan yetkisini haiz Komite Başkanı bulunmaktadır. Yürütmenin Başı Devlet Başkanıdır. Devlet Başkanı, aynı zamanda Başbakanlık görevini de yürütmektedir.

Ülke, idari olarak 5 vilayete ayrılmıştır. Vilayetlerde üst yönetim görevi Hekimler (Belediye Başkanı ve Vali) tarafından yürütülür. Vilayet sınırları içerisinde yerleşen Şehir ve Etraflar da yine Şehir Hekimi ve Etraf Hekimi tarafından Vilayet Hekimi'ne bağlı olarak yürütülür. Daha küçük yerleşim yerleri Geneşlikler ve Obalar, Arçınlar ve Birlikler tarafından yine Vilayet Hekimi'ne bağlı olarak yürütülür. Ülkedeki beş vilayet Ahal, Balkan, Daşoğuz, Mari ve Lebap vilayetleridir.

Nüfus ve İstihdam

Resmi olarak nüfus sayımı yapılmamakta ve nüfus verileri resmi olarak açıklanmamaktadır. Ancak, IMF tahminlerine göre 2024 yılında 6,6 milyon kişi ile dünyada 104. sırada yer alan Türkmenistan nüfusunun 2030 yılında 7 milyon kişi olacağı tahmin edilmektedir.

Bağımsız Devletler Topluluğu içerisinde alan büyüklüğü açısından dördüncü sırada yer alsa da nüfusu oldukça azdır. Nüfusun %85'i Türkmen olup diğer etnik gruplar Özbekler (%5), Ruslar (%4), Kazaklar, Tatarlar, Azeriler, Ermeniler ve Ukraynalılardır.

Türkmenistan'da 12 Nisan 1993 tarihinden itibaren Kiril harflerinin bırakılması ve Latin harflerine geçilmesi kararlaştırılmıştır.

Türkmen Türkçesi ülkenin resmi dilidir. Bunun yansıra Rusça yaygın olarak kullanılmaktadır. Ayrıca Türkmenistan'ın kuzeyinde de Özbek azınlıklar tarafından Özbek Türkçesi kullanılmaktadır.

Ülkede eğitime başlama yaşı 7 olup, ücretsiz olan zorunlu eğitim 13 yıldır. Okuma oranı %99,7'dir.

Sosyal Güvenlik Kanunu'na göre Türkmenistan'da emeklilik sistemi gönüllüdür. Emekli olmak isteyen kişilerin ücretlerden %2'lik bir kesinti yapılmakta olup, emeklilik yaşı erkekler için 62, kadınlar için 57'dir ve emekli olabilmek için erkeklerin 25 yıl, kadınların 20 yıl çalışmış olması gereklidir.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Petrol, doğal gaz, sülfür ve tuz başlıca doğal kaynaklardır.

Ülkenin önemli miktarda gaz ve petrol rezervleri bulunmaktadır. Başlıca gaz rezervleri ülkenin doğusunda yer alan Amuderya havzasında bulunmaktadır. Hazar Denizi yakınlarında da gaz rezervleri vardır. Türkmenistan, eski Sovyet Cumhuriyetleri arasında gaz rezervleri bakımından Rusya'dan sonra gelmektedir.

Türkmenistan, hidro karbon sanayinin geliştirilmesi yönünde iddialı projeler ortaya koymaktadır. 2030 yılı itibarı ile doğal gaz üretiminin yılda 250 milyar metreküpe, ham petrol üretiminin ise yılda 110 milyon tona çıkarılması hedeflenmektedir.

Orta Asya'nın en uzun nehri Amuderya, Türkmenistan'ın doğusundan geçmektedir. Ülkenin güneyinde ise Tedzhen nehri akmaktadır. Ancak, bu nehirlerin ülkenin sınırlarında bulunmaları sebebiyle ülke topraklarının yalnızca %3,5'i ekilebilir durumdadır. Tarımsal üretim neredeyse tamamen sulamaya dayanmaktadır.

Toprağın ve yeraltı sularının tarımsal kimyasallar ve ilaçlarla kirlenmesi, Hazar Denizi'nde kirlilik, Amuderya nehrinin sulama amaçlı olarak yönünün değiştirilmesi sonucunda nehrin Aral Gölü'ne ikmal yapamaması ve çölleşme başlıca çevre sorunlarıdır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2023	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
GSYİH (Cari Fiyatlar-milyar \$)	77,88	82,52	89,05	97,02	106,07	116,08	127,14	139,42
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	2	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar-\$)	11 951	12 506	13 337	14 367	15 538	16 829	18 250	19 818
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	-1,6	4,8	7	8	8	8	8	8
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	4,8	3,1	2	0,6	-0,5	-1,2	-1,9	-2,6
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	4,7	4,6	4,5	4,4	4,2	4,1	4	4

Kaynak: IMF

*: Tahmin

Türkmenistan, başta doğal gaz olmak üzere emtia ihracatına odaklanan bir ekonomiye sahip gelişmekte olan bir pazardır. Ekonomi büyük ölçüde devlete aittir, küçük ve az gelişmiş özel sektörde önemli bir devlet denetimi vardır.

Bağımsızlığın kazanılmasından sonra, ekonomide devletçi yapı devam ettirilmiş, yeni kalkınma ve gelişme dönemi programı çerçevesinde her alanda yatırımlar hızlanmıştır. Ekonomide devlet hakimiyetinden daha pazar odaklı bir ekonomik modele yönelime dönük reformlar başlatmıştır. Özel sektörün gelişmesi için küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi yönünde kanun çıkarılmıştır.

Başkan Berdimuhamedov'un yönetime gelmesinden sonra ülkede uygulanmakta olan ikili kur sistemine son verilmiş, ülke parası Manat'ın değeri yeniden belirlenmiş, benzin fiyatlarına sağlanan sübvansiyonlar azaltılmıştır.

2020 yılına kadar olan dönemi de içine alan yeni bir uzun vadeli kalkınma programını yürürlüğe konulmuştur. Bu programa göre ithal ikamesine dayalı ve belli sektörler için yüksek üretim hedeflerinin konulduğu bir plan benimsenmiştir. Kamudaki enerji sektörü haricindeki varlıkların 2020 yılına kadar %70'inin satışını hedeflenmiştir. Şu ana kadar yavaş ilerleme sağlanmıştır. Enerji sektörü, ormancılık, su kaynakları ve havacılık alanlarında devlet hisselerinin satışına izin verilmemektedir. Hükümet öncelikli sektörler olarak nitelendirilen pamuk, kimyasallar, imalat sanayi, altyapı alanlarına yabancı yatırım çekme konusunda isteklidir. Bazı koşullarda bu alanlarda tercihli vergi oranları ve ithalatta gümrük vergisi muafiyeti gibi teşvik uygulamaları da bulunmaktadır.

2022-2023 yıllarında ülke ekonomisinde, sabit fiyatlara göre %2'nin üzerinde büyüme ile bir toparlanma olmuştur.

Ukrayna'daki savaş ve Türkmenistan'ın ana ithalatı üzerindeki zincirleme etkiler sonucunda GSYİH büyümesinin yavaşlayarak 2023 yılında %2 olmuştur. 2024'te ekonomik aktiviteyi destekleyecek olan küresel enerji fiyatlarındaki durum olacaktır. Bu alandaki ihracat destinasyonlarını çeşitlendirme konusundaki ilerleme de büyüme için önemli olacaktır.

Türkmenistan ekonomisinin 2024-2025 yılları arasında ortalama %2,3 büyümesi beklenmektedir. Büyüme daha sonra 2026-2023 yılları arasında da ortalama %2'nin üzerinde büyüyeceği tahmin edilmektedir. Yakın vadede nispeten uygun petrol ve gaz fiyatları ihracatı ve hkmet gelirini destekleyecek ve ana büyümeye büyük katkı sağlayacaktır. Sabit yatırım ve güçlü kamu harcamaları, Aşkabat-Türkmenabat otoyolu ve Arkadaė şehri'nin genişletilmesi de dahil olmak üzere, daha fazla gerçek GSYİH ivmesi sağlayacaktır.

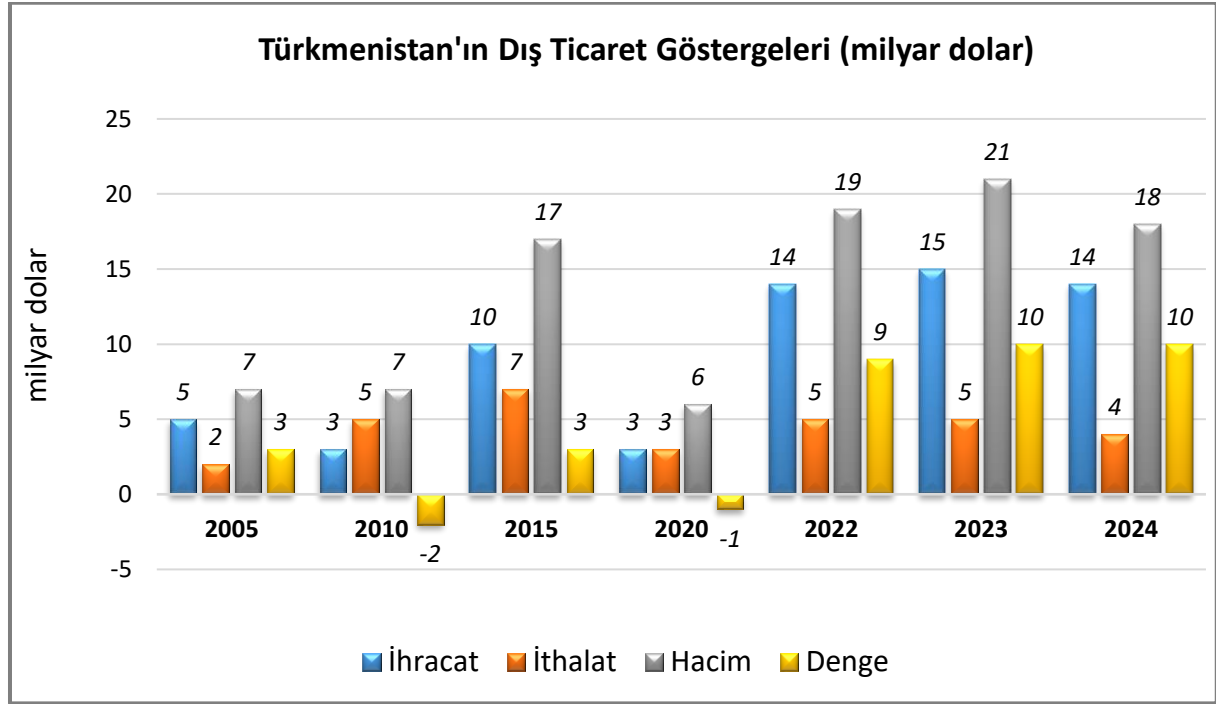
Türkmenistan ekonomisi hidrokarbonlara ve Çin'in ekonomik performansına büyük ölçüde bağımlı olmaya devam etmesi beklenmektedir. ABD-Çin ticaret savaşı nedeniyle, Çin'in büyümesine yönelik aşağı yönlü riskler söz konusudur. Ancak, Çin'in emisyon kesintilerini hedeflemesiyle daha temiz enerjiye artan talebi, gaz tüketimini artıracaktır.

Yurt içinde, tarımsal ve endüstriyel faaliyet sektörel büyümeye öncülük etmeye devam edecektir. Hidrokarbonlar ve endüstriyel sektörler dışında, ülkenin ekonomisi zayıf bir şekilde gelişmiş ve büyük ölçüde tarıma odaklı kalacaktır.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap, Türkmenistan Verileri

Türkmenistan'ın ihracatı 2024 yılında 14 milyar dolar olmuştur. İhracat yaptığı başlıca ülkeler Çin, Özbekistan, Türkiye, Yunanistan ve Azerbaycan'dır. Ülkenin ihracatında Türkiye yaklaşık %8 pay ile 3. sıradadır.

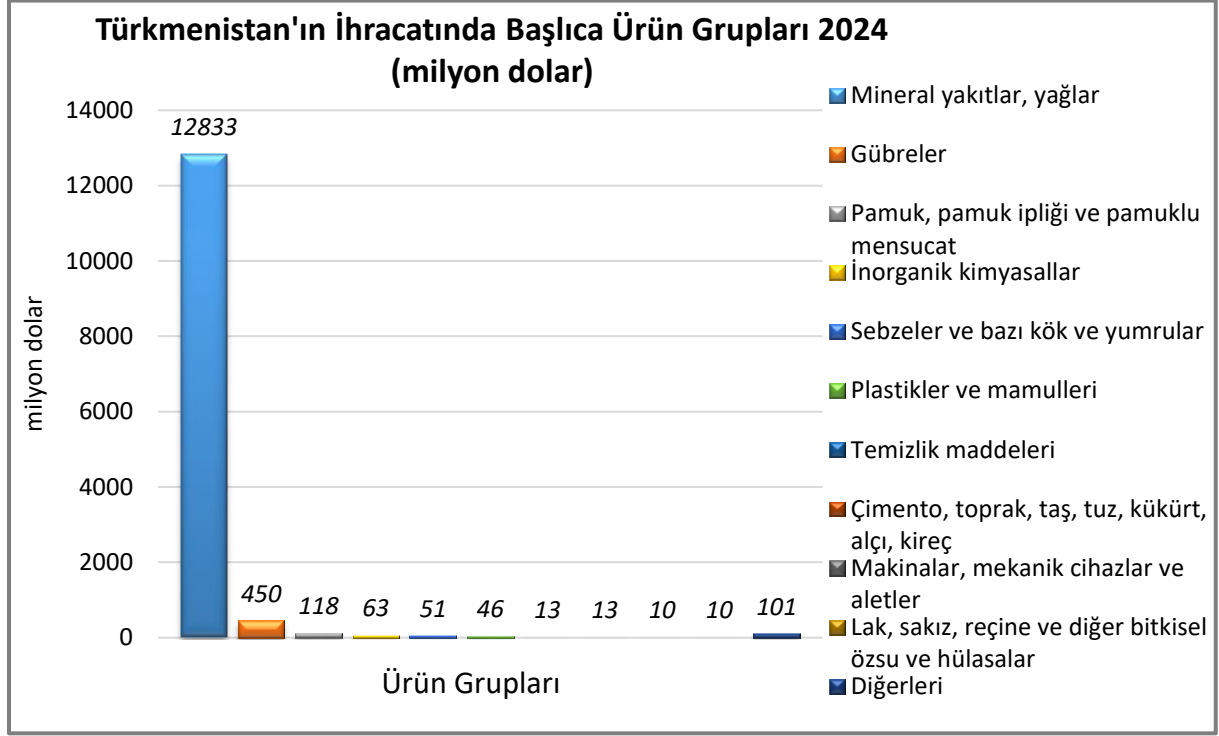
Ülkenin 2024 yılında ihraç ettiği başlıca ürünler sırasıyla petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar; petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar; azotlu mineral veya kimyasal gübreler; ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar) ve elektrik enerjisidir.

Ülkenin ithalatı ise 2024 yılında 4 milyar dolar olmuştur. İthalat yaptığı başlıca ülkeler Türkiye, Çin, Kazakistan, Almanya ve Özbekistan'dır. Ülkenin ithalatında Türkiye yaklaşık %28 pay ile 1. sıradadır.

2024 yılında ithal ettiği başlıca ürünler ise telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar; tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış); demir (dökme demir hariç) ve çelikten ince ve kalın borular ve içi boş profiller (dikişsiz); demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatla kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb. ürünler; helikopterler, uçaklar vb. uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçlarıdır.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

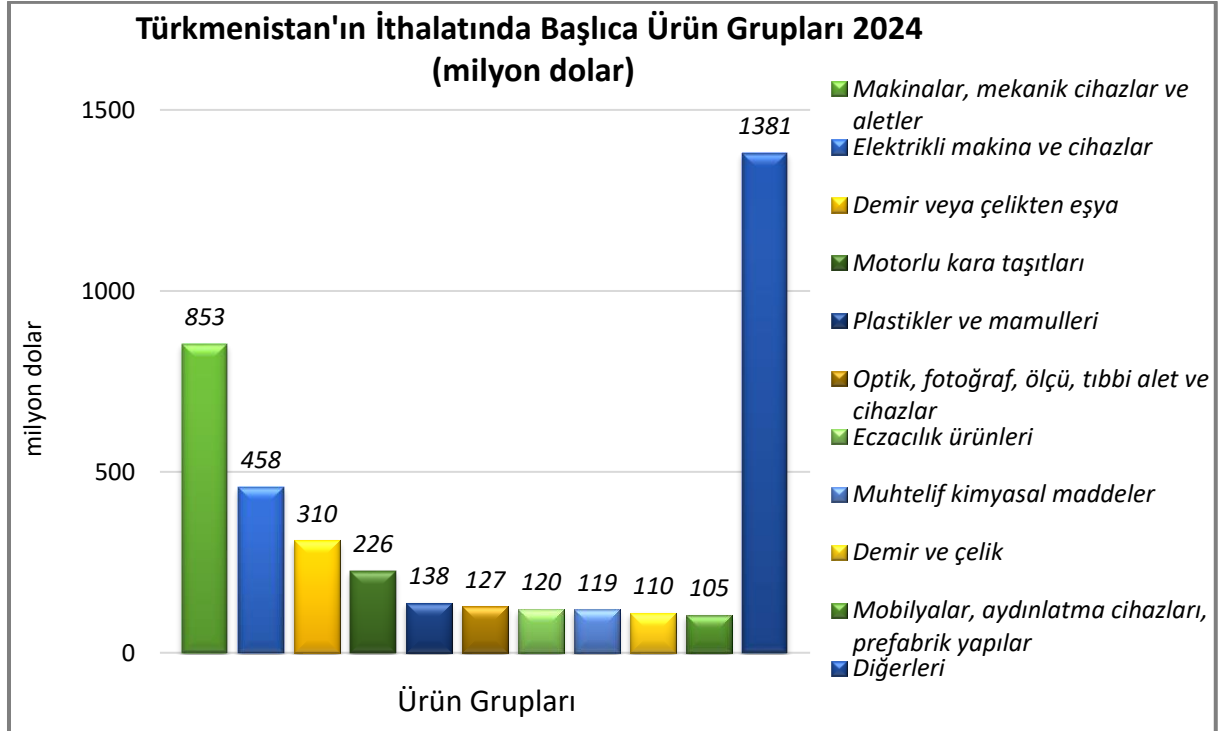
İhracat

Kaynak: Trademap, Türkmenistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

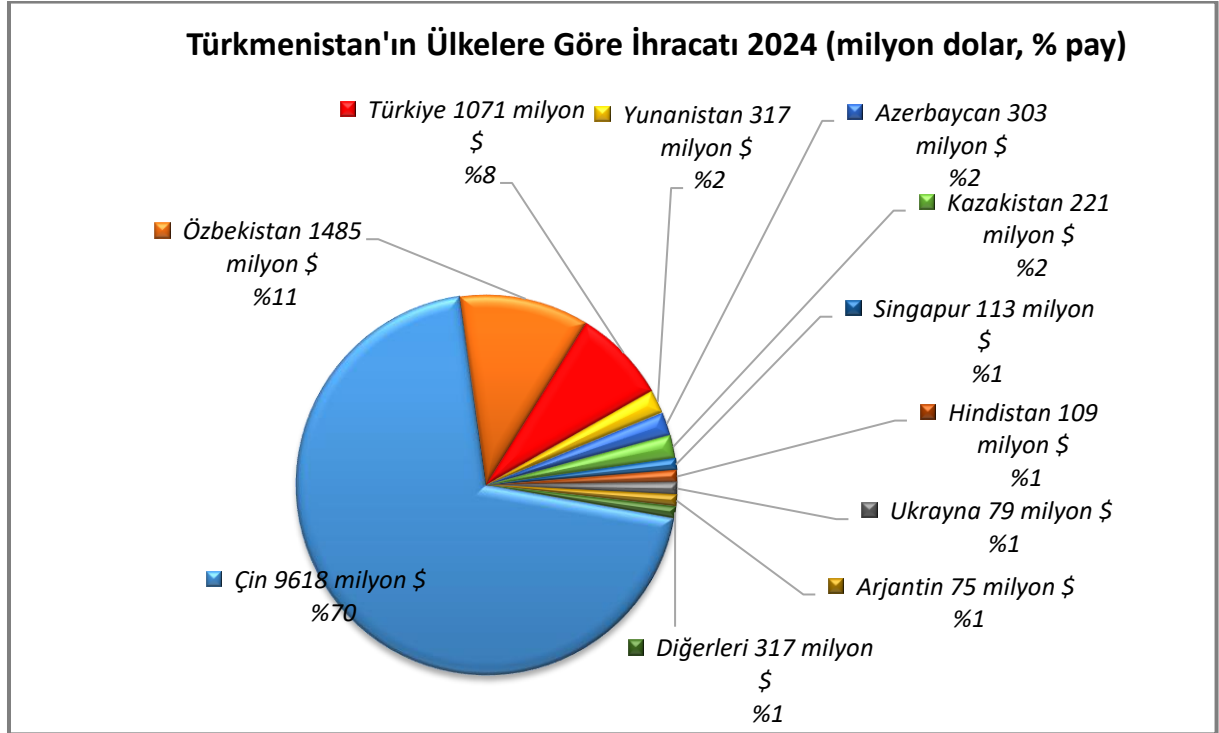

Kaynak: Trademap, Türkmenistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

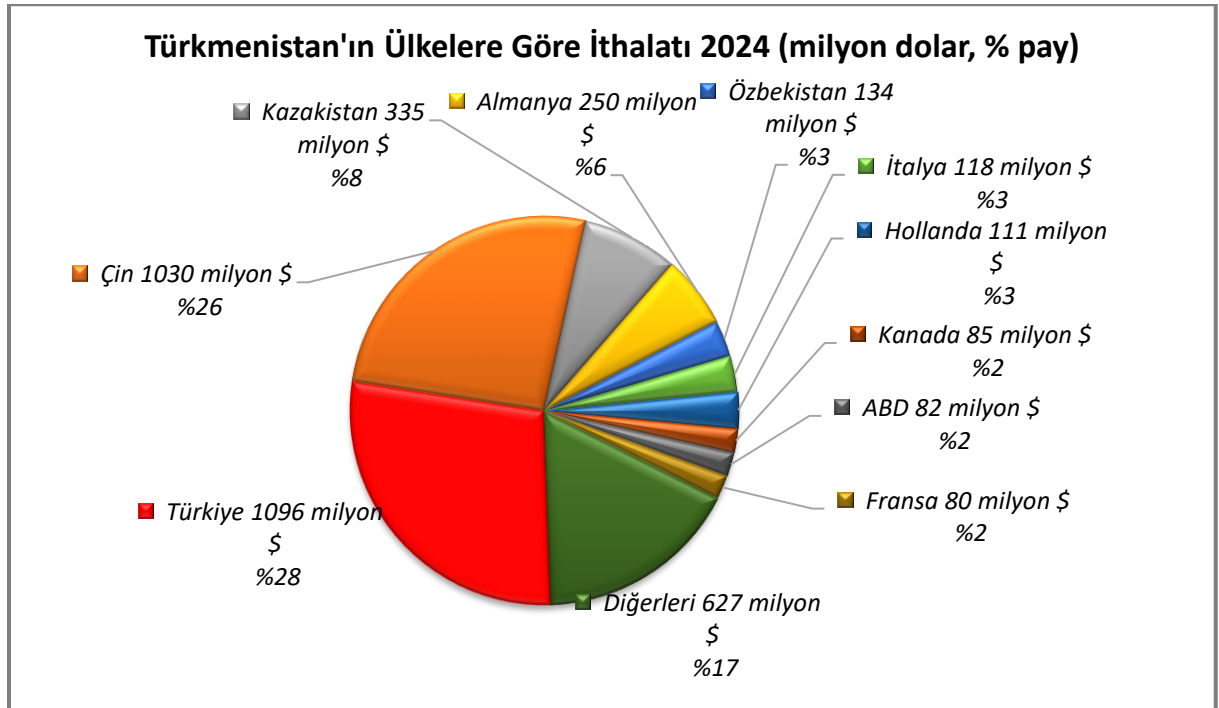
İhracat

Kaynak: Trademap, Türkmenistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap, Türkmenistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Türkmenistan, 2024 yılında tahmini 1,7 milyar dolar ile doğrudan yabancı yatırım çekmiştir. Ülkedeki toplam yabancı sermaye stoğu 43 milyar dolara ulaşmıştır.

Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri

	2023	2024*	2025*	2026*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	1 700,00	1 650,00	1 625,00	1 600,00
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	1,40	1,20	1,10	0,90

Kaynak: EIU

*: Tahmin

Türkmenistan'da özellikle enerji sektörü yabancı yatırımcılar için önemli bir potansiyel arz etmesine rağmen, bu sektörde bile ülkeye giren yabancı sermaye oldukça kısıtlı kalmaktadır.

Türkmenistan tekstil alanında ülkeye yabancı sermaye çekme konusunda nispeten daha başarılı olmuştur. Türkmen makamları tarafından yabancı sermayeye destek verildiği ifade edilmesine rağmen, olumlu bir yatırım ortamı yaratmak için gerekli olan siyasi ve makroekonomik reformlar arzu edilen düzeyde gerçekleştirilebilmiş durumda değildir.

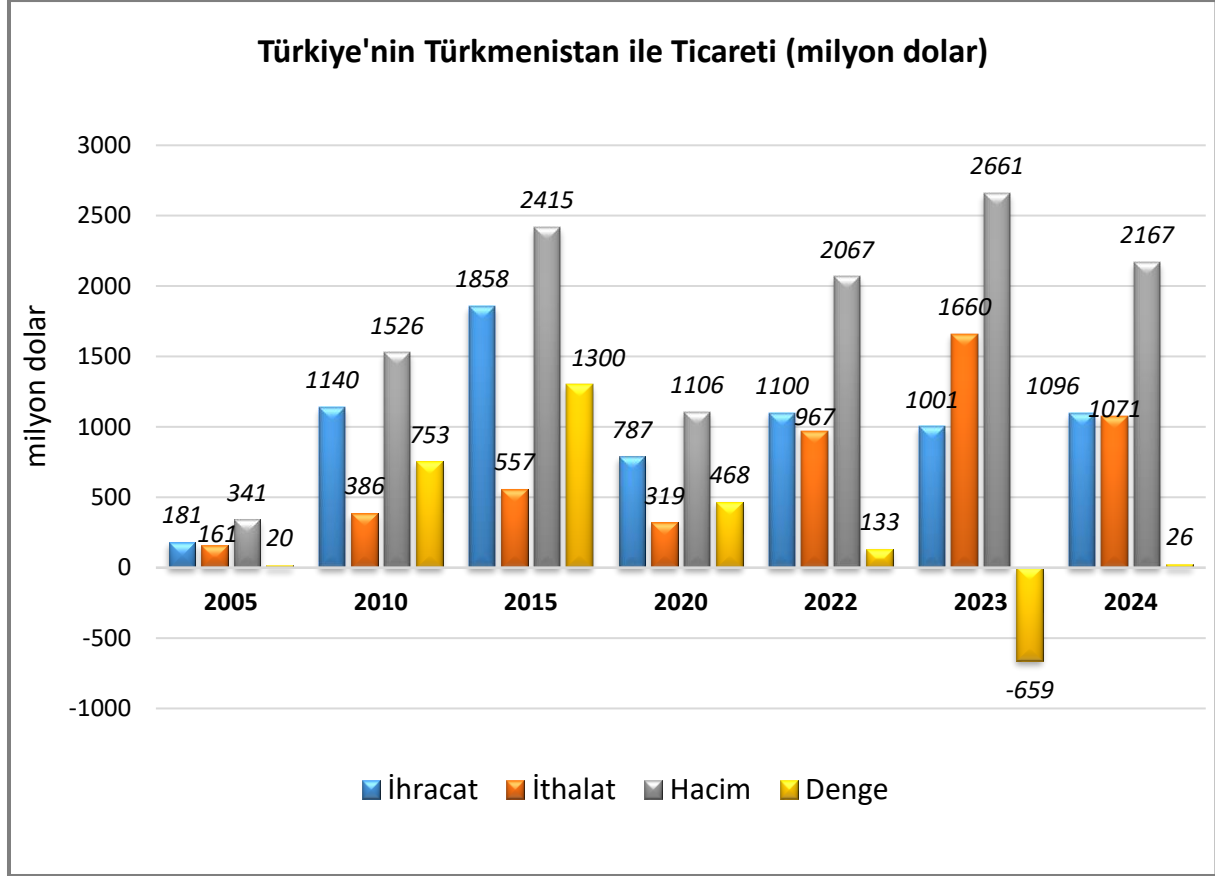
Yabancı firmaların Türkmenistan'da yatırımlarını iki alanda değerlendirmek gerekmektedir. Birincisi doğalgaz ve petrol alanında yapılan yatırımlar. Bu alanda Malezya menşeli Petronas, Birleşik Arap Emirlikleri menşeli Dragon Oil ve Rusya Federasyonu menşeli İtera şirketleri ön plana çıkmakta olup, gelir ve ürün paylaşımli özel hükümler içeren anlaşmalar yapılmaktadır.

Diğer taraftan, petrol ve doğalgaz alanının dışında bir üretim veya ticaret alanında faaliyet göstermek isteyen yabancı şirket ve şahısların yatırımlarını tam olarak hukuken koruyan bir sistem bulunmamaktadır. Pek çok yabancı firma, bir Türkmen vatandaşı ile güvene dayalı ortaklık kurmaktadır. Diğer taraftan, Bağımsızlığın ilk yıllarında Türkmenistan'a gelerek burada çeşitli faaliyetler gösteren Türk vatandaşlarına vatandaşlık hakkı tanınmıştı. Bu vatandaşlarımızın kurduğu Türkmenistan menşeli şirketler faaliyetlerine devam etmektedir.

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

Türkiye-Türkmenistan Dış Ticareti

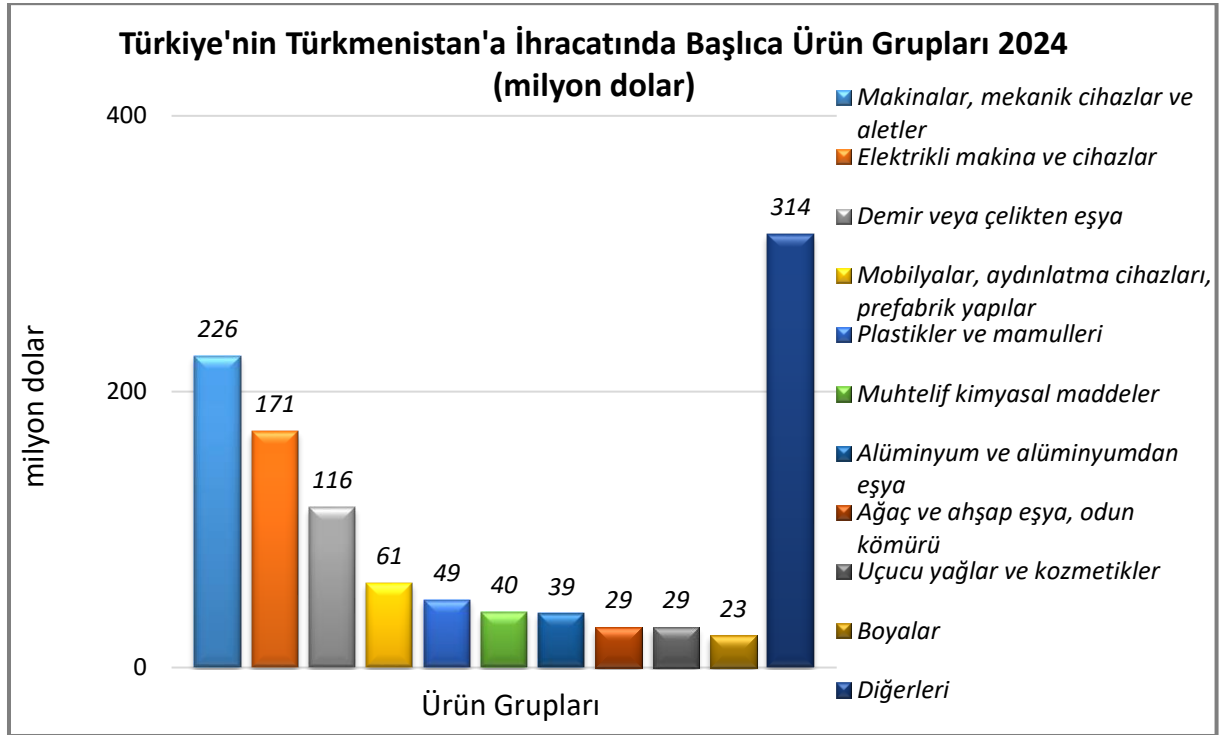

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

2024 yılında ülkeye ihracatımız 1 milyar dolar olmuştur. İhraç ettiğimiz başlıca ürünler: demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatla kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb. ürünler; izole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar; elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları; prefabrik yapılar ve Jeneratörlerdir.

2024 yılında ülkeden ithalatımız 1 milyar dolardır. İthalatımızdaki başlıca ürünler ise petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar; pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibarıyla pamuk oranı $\geq$ %85 ve perakende olarak satılacak hale getirilmemiş); azotlu mineral veya kimyasal gübreler; potaslı mineral veya kimyasal gübreler ve ilk şekillerde propilen ve diğer olefinlerin polimerleridir.

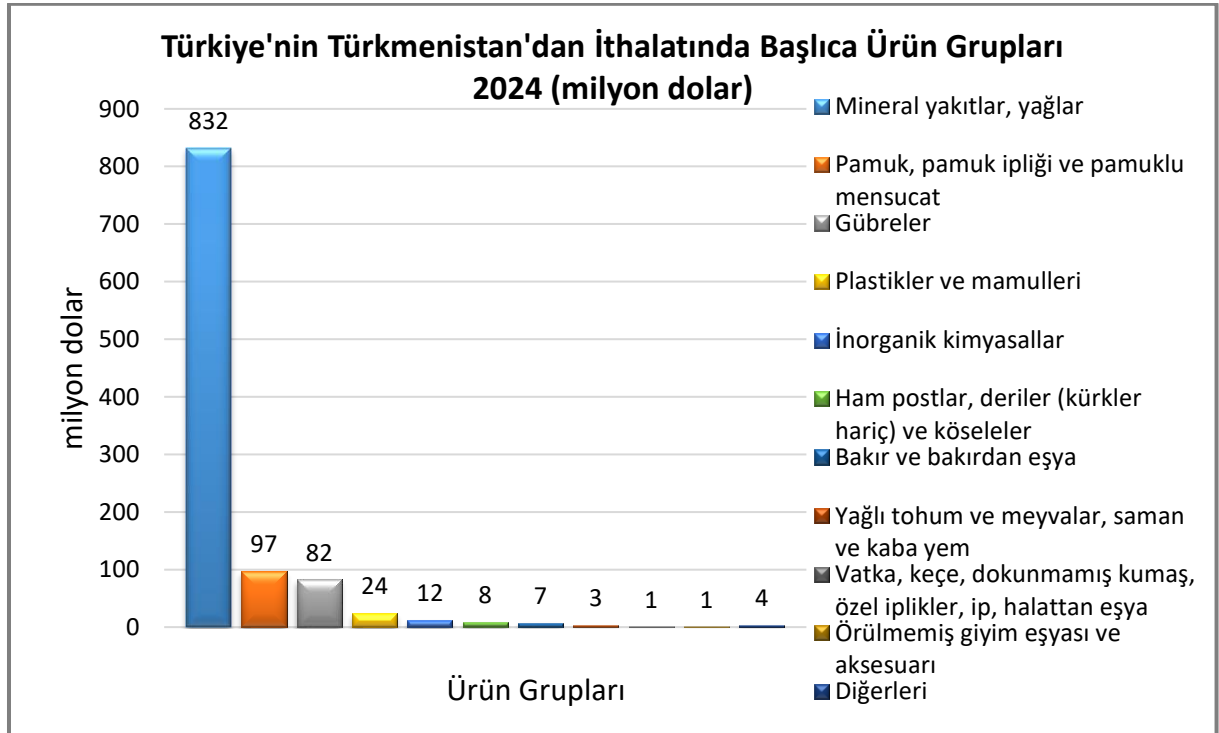
Türkiye'nin Türkmenistan'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Türkmenistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:***EK-1: Türkmenistan'ın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			14 433 172	15 261 471	13 708 355	100	-10,2
1.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	10 685 703	10 871 957	10 844 403	79,1	-0,3
2.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1 387 254	2 764 768	1 430 839	10,4	-48,2
3.	3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	730 818	464 881	318 035	2,3	-31,6
4.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	538 799	377 665	240 117	1,8	-36,4
5.	2716	Elektrik enerjisi	164 917	121 871	228 144	1,7	87,2
6.	3104	Potasslı mineral veya kimyasal gübreler	40 021	136 440	131 236	1	-3,8
7.	5205	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibariyle pamuk oranı>=%85 ve perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	141 203	99 629	72 293	0,5	-27,4
8.	2801	Flor, klor, brom ve iyot	38 913	36 018	53 390	0,4	48,2
9.	2713	Petrol koku, petrol bitümeni ve petrol yağlarının veya bitümenli minerallerden elde edilen yağların diğer kalıntıları	40 911	50 355	46 381	0,3	-7,9
10.	0702	Domates (taze/soğutulmuş)	41 663	43 980	43 082	0,3	-2
11.	3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	35 151	21 033	37 717	0,3	79,3
12.	2715	Esasını tabii asfalt, tabii bitümen, petrol bitümeni, mineral katran veya mineral katran zifti teşkil eden karışımlar	17 550	25 618	33 429	0,2	30,5
13.	5209	Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle %85 veya daha fazla pamuk içeren ve m2 ağırlığı 200 gr. ı geçenler)	27 604	20 670	15 593	0,1	-24,6
14.	5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	63 531	6 567	11 611	0,1	76,8
15.	2503	Her nevi kükürt (süblime, presipite ve koloidal kükürt hariç)	87 751	7 201	11 438	0,1	58,8

Kaynak: Trademap, Türkmenistan Verileri

EK-2: Türkmenistan'ın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			4 939 758	5 265 519	3 947 850	100	-25
1.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	619 003	319 901	148 784	3,8	-53,5
2.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	71 088	80 771	83 992	2,1	4
3.	7304	Demir (dökme demir hariç) ve çelikten ince ve kalın borular ve içi boş profiller (dikişsiz)	35 464	100 333	83 753	2,1	-16,5
4.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	93 747	90 606	83 673	2,1	-7,7
5.	8802	Helikopterler, uçaklar vb.; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yürünge-altı araçları	5 508	131	78 012	2	59451,1
6.	8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	36 753	44 692	67 346	1,7	50,7
7.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	69 106	67 613	62 096	1,6	-8,2
8.	8905	Fener, yangın söndürme, tarak gemileri, yüzer vinçler vb.; yüzer havuzlar; yüzer-dalabilen sondaj ve üretim platformları	4 043	23 433	61 059	1,5	160,6
9.	7214	İnşaat demiri	73 988	58 210	60 367	1,5	3,7
10.	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	56 234	60 379	60 297	1,5	-0,1
11.	8431	İş ve Maden Makinelerinin aksam ve parçaları	26 047	61 632	59 986	1,5	-2,7
12.	8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya artırılmasına mahsus makina ve cihazlar	34 221	41 552	57 102	1,4	37,4
13.	8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	46 842	55 320	55 736	1,4	0,8
14.	207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatı (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	39 771	35 379	51 372	1,3	45,2
15.	7305	Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular (dikişli, perçinli) (kesitleri daire şeklinde, dış çapı> 406,4 mm)	3 407	13 890	48 736	1,2	250,9

Kaynak: Trademap, Türkmenistan Verileri

EK-3: Türkmenistan'ın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		14 433 172	15 261 471	13 708 355	100	-10,2
1.	Çin	10 313 559	9 631 254	9 618 321	70,2	-0,1
2.	Özbekistan	725 196	950 067	1 485 139	10,8	56,3
3.	Türkiye	967 087	1 659 919	1 070 508	7,8	-35,5
4.	Yunanistan	37 414	1 033 718	316 585	2,3	-69,4
5.	Azerbaycan	509 706	687 309	303 471	2,2	-55,8
6.	Kazakistan	94 786	165 812	220 688	1,6	33,1
7.	Singapur	157 424	80 152	112 820	0,8	40,8
8.	Hindistan	90 482	92 668	108 581	0,8	17,2
9.	Ukrayna	190 921	227 353	79 246	0,6	-65,1
10.	Arjantin	105 238	27 967	74 751	0,5	167,3
11.	Gürcistan	157 360	89 259	56 104	0,4	-37,1
12.	Brezilya	28 227	13 152	47 784	0,3	263,3
13.	Bulgaristan	6 432	3 669	32 460	0,2	784,7
14.	İtalya	71 465	86 691	29 125	0,2	-66,4
15.	Romanya	153 650	72 539	25 435	0,2	-64,9

Kaynak: Trademap, Türkmenistan Verileri

EK-4: Türkmenistan'ın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		4 939 758	5 265 519	3 947 850	100	- 25
1.	Türkiye	1 100 202	1 011 629	1 096 235	27,8	8,4
2.	Çin	867 636	962 216	1 030 093	26,1	7,1
3.	Kazakistan	190 345	397 161	335 014	8,5	-15,6
4.	Almanya	218 804	212 568	249 847	6,3	17,5
5.	Özbekistan	132 431	169 511	133 910	3,4	- 21
6.	İtalya	110 049	160 923	118 036	3	-26,7
7.	Hollanda	77 584	77 632	111 205	2,8	43,2
8.	Kanada	1 486	7 037	84 915	2,2	1106,7
9.	ABD	49 123	56 862	82 234	2,1	44,6
10.	Fransa	36 298	70 515	80 264	2	13,8
11.	Azerbaycan	25 691	86 115	80 243	2	-6,8
12.	Ukrayna	22 285	40 181	59 414	1,5	47,9
13.	G. Kore	8 543	16 927	56 288	1,4	232,5
14.	Hindistan	87 923	45 163	46 594	1,2	3,2
15.	Japonya	50 931	177 873	36 957	0,9	-79,2

Kaynak: Trademap, Türkmenistan Verileri

Ek-5: Türkiye'nin Türkmenistan'a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			1 100 202	1 011 629	1 096 235	100	8,4
1.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatla kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	60 911	59 145	73 034	6,7	23,5
2.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler vb.	48 973	52 047	49 702	4,5	-4,5
3.	8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler vb.	43 791	31 370	28 258	2,6	-9,9
4.	9406	Prefabrik yapılar	23 496	28 329	24 526	2,2	-13,4
5.	8502	Jeneratörler	12 477	13 121	20 511	1,9	56,3
6.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	20 126	14 606	19 780	1,8	35,4
7.	8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	6 011	6 265	19 166	1,7	205,9
8.	3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici,sürgünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler	10 583	6 634	18 349	1,7	176,6
9.	8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğer gaz kompresörleri, fanlar vb.	7 911	9 386	17 991	1,6	91,7
10.	7614	Aluminyumdan demetlenmiş teller, kablolar, örme halatlar vb.	242	1 449	17 646	1,6	1117,8
11.	8474	Toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma vb. makineler	6 166	12 137	16 359	1,5	34,8
12.	8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	10 478	14 213	16 121	1,5	13,4
13.	8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	23 657	15 682	15 252	1,4	-2,7
14.	8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	14 472	16 582	14 659	1,3	-11,6
15.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	10 361	16 879	14 636	1,3	-13,3

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

Ek-6: Türkiye'nin Türkmenistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			967 087	1 659 919	1 070 508	100	-35,5
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	363 907	1 414 862	829 909	77,5	-41,3
2.	5205	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibariyle pamuk oranı >=%85 ve perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	122 902	86 213	62 120	5,8	-27,9
3.	3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	207 096	49 555	52 807	4,9	6,6
4.	3104	Potaslı mineral veya kimyasal gübreler	13 155	44 832	28 742	2,7	-35,9
5.	3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	7 161	828	22 299	2,1	2593,1
6.	5209	Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla pamuk içeren ve m2 ağırlığı 200 gr. ı geçenler)	15 274	10 993	12 625	1,2	14,8
7.	2801	Flor, klor, brom ve iyot	2 543	2 651	11 424	1,1	330,9
8.	5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	50 651	3 357	9 791	0,9	191,7
9.	4101	Sığır (bufalo dahil) ve at cinsi hayvanların ham post ve derileri	6 581	7 638	7 235	0,7	-5,3
10.	5208	Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla pamuk içerenler)(m2. ağırlığı 200 gr. ı geçmeyenler)	20 051	12 577	6 294	0,6	-50
11.	7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	49 980	6 750	6 069	0,6	-10,1
12.	5202	Pamuk döküntüleri	11 723	3 483	5 766	0,5	65,5
13.	1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	288	1 883	3 417	0,3	81,5
14.	2712	Vazelin, parafin, petrol mumu, yağlı mum, ozakerit, linyit mumu, turb mumu vb.	3 348	42	2 352	0,2	5500
15.	3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folyo (gözeneksiz)	3 849	579	1 475	0,1	154,7

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri